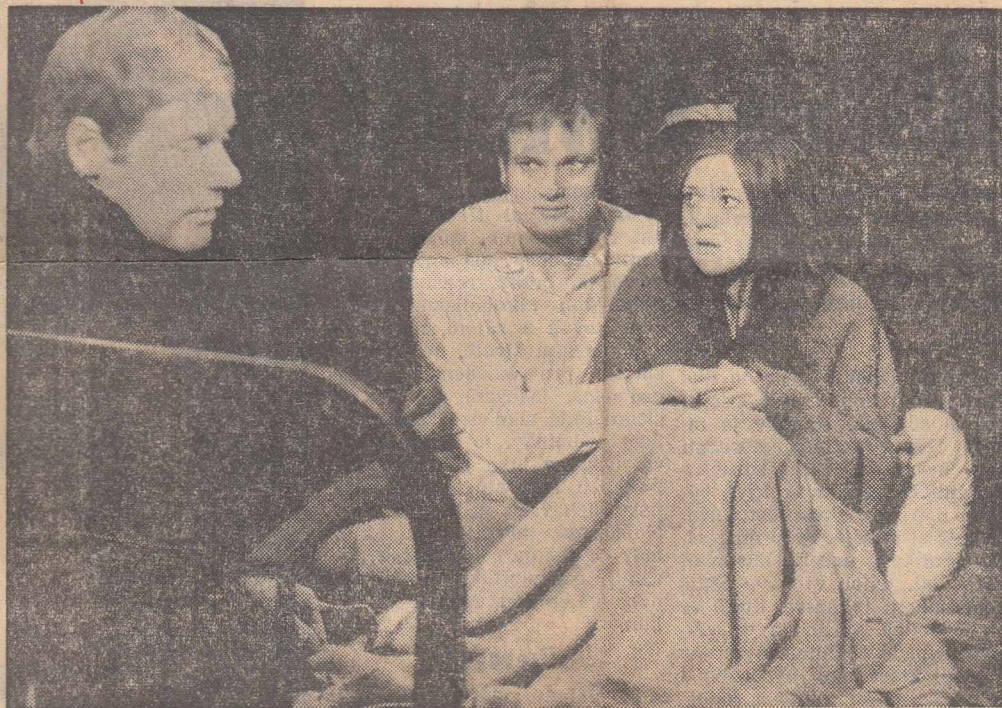

19. V. 1970

Na snímku z ostravské inscenace „Romea, Julie a tma“ P. Handl (malíř Junek), M. Čížek (Pavel) a L. Termerová (Ester).
Foto: František Krasl

Romeo, Julie a tma

Poslední premiéry v našich divadlech jsou ve znamení oslav 25. výročí osvobození. V pátek uvedlo ostravské Divadlo P. Bezruče premiéru, hry „Romeo, Julie a tma“. Stejnomená Otčenáškova novela vyšla u nás poprvé v roce 1959. Zapůsobila na čtenáře i kritiky zejména ne-

otřelým a zajímavým přístupem k okupační tematice. Otčenáškovi se podařilo zobrazit okupaci i dusnou atmosféru heidrychiády, aniž by je detailně rozebíral; pouhým včleněním do milostného příběhu dvou ústředních hrdinů, do myšlenek i citů dospívajících lidí.

~~Pro Divadlo P. Bezruče~~ Otčenáškovu novelu zdramatizoval Saša Lichý. Slovo zdramatizoval není v tomto případě nejpřesnější; Lichý převzal z předlohy jen základní dějovou konstrukci a několik klíčových dialogů. Jinak domýšlí charakteristiky jednotlivých postav i motivaci jejich činů, zpřesňuje jejich vztahy, konkretizuje jejich osudy. Vedle ústřední dvojice se tak stávají velkými postavami v dramatickém slova smyslu tovaryš Čepek, otec Bašta, domovník Bedrna i kolaborant Rejsek.

Na tom už mají nemalou zásluhu režisér F. Čech, i představitelé jednotlivých rolí. Síla Čechovy inscenace je především v působivém vystižení kontrastu mezi čistotou lásky dvou mladých lidí a jejich touhou po plném jasném životě a krutostí moci, která obojí ničí. Důležitou složkou inscenace je scéna J. Duška, která je nejen vtipně řešena, ale vyniká zejména smyslem pro vlastní umělecký obsah hry, a v neposlední řadě i práce se světlem.

L. Termerová (Ester) dokázala velmi přesvědčivě vyjádřit vývoj postavy od přirozenosti, s níž se rozhoduje nepodrobit se násilnému příkazu, až po pochopení následků, vyplývajících z jejího postavení, pro milovaného člověka. Ale i M. Čížek (Pavel), z ostatních zejména J. Vlasák (Čepek), M. Šulc (otec Bašta), I. Misař (Rejsek) a A. Borovec (Bedrna)

charakterizují přesně postoje, jimiž český člověk reagoval na fašistický tlak.

Inscenace „Romea, Julie a tma“ v Divadle P. Bezruče je důstojným příspěvkem k 25. výročí našeho osvobození.

KAREL WOJNAR

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU
OSTRAVSKÝ *večerník,*
OSTRAVA

15 V. 1970

Ostravské Divadlo Petra Bezruče připravilo na dnešek premiéru nové hry Saši Lichého na motivy Otčenáškovy novely „Romeo, Julie a tma“. Autor, režisér a představitelka hlavní role nám k premiéře řekl:

SASA LICHÝ: „Inspiroval jsem se Otčenáškovou novelou a zároveň jsem se snažil domyslet to, co v ní je pouze naznačeno, zejména zdůraznit pohled na osudy lidí, kteří byli fašismem nejvíce pronásledováni, a niž za to mohli. Celá hra se odehrává v mikrokosmu několika lidí, kteří se ocitli v pasti. Ester nese tíhu určitého lidského osudu, ale poněvadž je mladá, nemůže zprvu dokonale pochopit společensko-politické souvislosti. Prochází ve hře vývojem, v němž si postupně uvědomuje hloubku svého citu i spoluzodpovědnosti za osudy jiných a v její oběti pro druhé tento veliký cit přežívá. Hru uvádíme ve snaze přiblížit mladým lidem tragické období války a prostřednictvím osudu

Romeo, JULIE a tma

dvou jejich vrstevníků chceme ukázat nesmyslnost, kterou válka plodí.“

FRANTIŠEK CECH: „Dramatizace vychází z novely, ale mnohé věci jsou vypracovány jinak, nově. Anonymní figurky jsou převedeny na konkrétní dramatické postavy. Scény Es-

ter a Pavla jsou setkáním mladých lidí, kteří dospěli k tomu, aby se mohli mít rádi. Jejich vztah neskončil, pouze násilím jsou od sebe odtrženi. Z pocitu vnitřní hrdosti zvolí Ester odchod právě v momentě, kdy by jejich láska měla být korunována.“

LENKA TERMEROVÁ: „Když jsem hru četla poprvé, tak se mi zalíbila jedna věc, to čisté, co je mezi mladými lidmi — láska. A to, že lidé, ať se dostanou do jakýchkoli situací, v něčem budou pořád stejní, pořád se budou zamilovávat. Nejvíce se mi líbí řešení, které si Ester zvolila jako východisko z dané situace. Nevidím v tom vůbec konec její lásky a vztahu těchto dvou lidí, Ester končí tak, jak by to učinila asi každá upřímně zamilovaná dívka.“ (il)

Ústřední dvojici Ester a Pavla vytvářejí v Lichého přepisu Otčenáškovy novely „Romeo, Julie a tma“ L. Termerová a M. Čížek.
Foto: FRANTIŠEK KRASÍ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Brno

19. V. 1970

ze dne

divadlo

Romeo, Julie, tma

Před lety jsem vnímal především přesvědčivou okupační atmosféru této zdramatizované Otčenáškovy novely. Její dnešní podoba na jevišti Divadla Petra Bezruče, opět v dramatičtější Saši Lichého a v režii Fr. Čecha, je v tomto směru rozpacitější. Válečné ovzduší hřmotně přehlušuje komorní příběh. Fašistické marše znějí hlučně. Esesáci jsou rozpacití. Jen dva SS u světla jsou nositeli metafor; čím více prosvětlují okupovaný (jevištní) svět, tím je v něm větší tma. Světlo je v Pavlovi a Ester. Není to zář hrdinství. Pavel a Ester nebojují. „Jen“ hluboce cítí a „jen“ brání svůj vnitřní svět. Jsou dobří, jako jsou dobré děti dobrých rodičů. Oba vyrostli v laskavém rodinném řádu. Když Ester vyběhá na ulici do palby německých automatů, stvrzuje tím svou povahovou úplnost, příslušnost k řádu humanitních hodnot. Je v tom kus starostlivé české extáze: nebýt na obtíž, neobtěžít se vinou.

Lenka Termerová a Milošlav Čížek byli výbornými představiteli českého mládí v době okupace. Ester je jímavě činnorodá a cele dívčí. Pavel zas upřímně chlapecký

a chlapecký. Milan Šulc jako otec Bašta potvrzuje svoje už výsostné umění tvořit charakter prostými a vnitřními hereckými prostředky. Jan Vlasák — Cepek — hraje se svrchovaností zkušeného herce. Rejsek Ivana Misaře má působivá místa, ale jeho charakteristika je trochu vnější. Bedrena — Arnošt Borovec — má kus té jednoduché české pracovitě trpělivosti, a herecky přesvědčuje.

Scéna Jana Duška měla výraznou divadelní skladebnost. Ovlivnila komorní sevřenost inscenace, odmyslíme-li si tu přebytečnou okupační hřmotnost.

Válečné náměty se pomalu stávají klasikou. I Romeo, Julie a tma tak působí. Hrdinové jsou zde tak průzračně celí nebo tak srozumitelně rozpolcení — uprostřed hodnot, jimž tak dobře rozumíme a jež nám byly kdysi celým krásným světem. Na divadelním jevišti dvacet pět let po válce vstoupil však nový člověk, s novou individualitou, s jiným existenčním a společenským povahopisem. Otčenáškovu novelu jsem zhlédl přesto všechno rád. Ale s lehkým sentimentem. ZDENĚK KRČMAR

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, Ostrava
16. V. 1970

DIVADLO P. BEZRUCE v Ostravě uvedlo v pátek premiéru nové hry S. Lichého na motivy Otčenáškovy novely Romeo, Julie a tma. Na snímku M. Čížek a L. Termerová v hlavních rolích novinky.

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, Ostrava
28. V. 1970

Hra »Romeo, Julie a tma« stále varuje

Svědectví černé minulosti

Díla slovesných tvůrců mají své neopakovatelné specifikum a proto ztíženým úkolem dramatičtůrů je neporušit základní tvar. Totéž platí o uměleckých pracovnících, kteří dílo realizují. Tento nesnadný úkol vzal nyní na svá bedra soubor ostravského Divadla P. Bezruče, který inscenoval novely J. Otčenáška „Romeo, Julie a tma“ v dramatičtaci S. Lichého. Otčenáškovy dílo je křehké, je to však i otřesné svědectví o zruďném nacistickém rasismu, je to však také překrásný obraz o tom, jak v této neutěšené době dovedl vykvést květ lásky v oparu čisté, něžné poezie. V prolínání těchto dvou poloh tím více vynikne hodnota Otčenáškovy novely. Při hodnocení nynější jevištní podoby hry je nutno vycházet z výsledku a ten postrádá otčenáškovskou atmosféru. Domnívám se, že je to proto, že dnešní mládež prožívá mi-

lostný cit v jiné poloze než generace předcházející. A to je patrně důvod nevyněnění křehké poezie lásky obou mladých hrdinů na pozadí válečných hrůz. Autor výpravy J. Dušek klade značné nároky na inteligenci diváka, jeho rozbití scénického prostoru má však smysl a řád. Scénická hudba J. Břečky patří ke kladům inscenace, která je poznamenána několika dobrými hereckými výkony. Představitelka hlavní role Ester L. Termerová, která dostala po úrazu v prvním angažmá, plně využila příležitosti a její výkon má technicky dobrou úroveň, postrádá však onen rys probouzející se ženy, prožívající svou jedinou, čistou lásku. Její partner M. Čížek se dobře vyrovnal s náročnou rolí Pavla, někdy však používá silových zevních prostředků.

VÁCLAV ŠKAPA